

"Said Nursi Hazretleri hep manevi cihattan bahsetmiş, hiç maddi cihattan bahsetmemiş." diyenlere karşı nasıl cevap vermek gerekir?

Cihad, kelime anlamı olarak cehd kökünden türemiştir. **Cehd ise**, *bir şeye gayret ve güç sarf etme* anlamındadır. İstilah açısından **cihad ise**, *düşmana karşı mücadele etmek, karşı koymak* anlamındadır.

Cihad iki şekilde değerlendirilmiştir.

Birisi, insanın nefis ve şeytanı ile olan mücadelesidir. Buna büyük cihat denilmiştir.

İkincisi ise, din ve vatan için maddi olarak düşmanla harp etmektir ki, buna da küçük cihat denilmiştir.

Büyük ve küçük tabirinde şöyle bir incelik vardır: İnsan, nefis ve şeytanı ile olan mücadelesini kaybederse, ebedi hayatını da kaybetme tehlikesi vardır. Onun için netice çok büyük olduğundan, bu cihada büyük cihat denilmiştir.

Ama küçük cihatta ise, netice ya şehit olmak, ya da gazi olmaktır. Söz konusu olan küçük cihatta kısa ve az bir ömrün kaybedilmesi ile, neticesinde çok büyük bir makamı ve saadeti kazanmak olduğu için, bu cihada küçük cihat denilmiştir.

"Zararı def etmek, menfaatı elde etmekten daima önce gelir." mülahazasınca nefisle yapılan cihat maddi cihattan daha önceliklidir. Ayrıca cihadın çok şubeleri vardır. Kimisi malı ile cihat eder, kimisi ilmi ile cihat eder, kimisi güç ve kuvveti ile cihat eder, kimisi de imkanları ile cihat eder ve hakeza.

Cihadın şekline göre araç ve vasıtalar önem kazanır. Bir zamanda ve dönemde maddi ve askeri güç hakimse, burada vasıta olarak kuvvet ve silahlar önem kazanır. Başka bir zaman ve dönemde ikna, delil ve fen hükmediyorsa, ilim ve ispat cihadın en önemli mühimmatı olur.

Cihadın vasıtası tek bir kalıp, tek bir tarz değildir. Zamanın ilcaatı ve gereği neyse, hüküm ve vasıtalar da ona göre önem arz eder. Müminler de ona göre hareket eder.

İslam'da maddi cihadın tanzim ve tedbiri, devletin eli ile yapılır. Şahıslar ve gruplar, kendi başlarına buyruk hareket edemezler. Ederlerse, bağı olurlar, yani eşkıya sayılırlar.

Ehl-i sünnet inancına göre, İslami bir toplumda, İslami bir devletin olmaması durumunda, maddi cihat, manevi cihada inkılap eder. Yani güç ve otorite İslami

olana dek, manevi ve ilmi mücadeleye geçerlidir. İslami bir toplumda, yani dahilde silahlı mücadeleye caiz değildir. Ama hariçten gelen düşmana karşı vatan savunmasında, İslami olmayan devlete itaat edilmesi gereklidir. Zira can, namus, mal gibi şeylerin korunması ancak bağımsız bir vatanla mümkündür.

Maddi cihat, günümüzde çok suistimal edilmektedir. Günümüzde maddi cihat hususunda ifrat ve tefrit fikirler öne çıkartılmaya çalışılmaktadır. Bazı aşırı görüşler, cihadı zulüm ve eşkıyalıkla izaha kalkışıyor. Bazıları da buna tepki olarak maddi cihadı tamamen inkara gidiyorlar.

Orta yol ise, her şeyi yerli yerine koymakla olur. İslam'da maddi cihat da, manevi cihat da vardır. Manevi cihat, bütün Müslümanlar üzerine farzdır. Maddi cihat ise devlet ve devletin ordusu üzerine farzdır. **Maddi cihat**, şahısların altından kalkacağı bir yük değildir. Onun için bu yetki, şahıslara değil, devlete verilmiştir.

Şahısların kendi başına orada burada, sivil, asker, masum, zalim ayırımı yapmaksızın, yapmış oldukları eylemler cihat değil, zulüm ve terördür. Ahiret de vebali çok ağırdır.

Peygamberimizin (asv) cihat ve mücahitlerle ilgili hadisleri, şahısları cihada teşvik için değil, devletin bünyesinde savaşa giden askerleri teşvik etmek içindir.

Bazı tefrit gruplar da İslam'daki cihat kavramını tamamen rafa kaldırıp, maddi cihadın bu zamanda geçersiz olduğunu ve gerek kalmadığını ima ediyorlar. Halbuki ne maddi cihat, ne de manevi cihat, kıyamete kadar kalkmaz. Kalkması, kainatın kanunlarına aykırı bir görüştür. Allah, kainata mübareze kanunu koymuştur. Hak ile batıl, sürekli çarpışır. Bazen olur ki, zamana ikna, fen ve ilim hükmeder. Maddi cihadı inceltir, ama koparamaz. Bazen olur ki, maddi cihat manası hükmeder. Söze ve diplomasiye gerek kalmayacak bir vaziyete girer, maddi savaş ve cihat kaçınılmaz olur.

Günümüzde ikna, ispat, ilim ve fen hükmettiği için, manevi cihat, ön plana çıkmıştır. Maddi cihadı yapacak askeri ve siyasi güçler oluşmadığı için, Müslümanlar, manevi cihat ile memurlardır.

Bununla beraber, devletler, kendi maddi ve askeri güçlerini sürekli arttırmaya çalışırken, Müslümanlar da, manevi cihat var diyerek, o alanları boş ve zayıf bırakması akıl karı değildir. Tabi bu vazife devletindir. Biz de devletimize karşı kendimize düşen yönü ile vazifemizi yapmamız gerekir.

Bugün İslam aleminde Irak ve Libya gibi Müslüman ülkeler kafirin bombası altında can veriyor ise, bunun yegane sebebi maddi cihadın unsurları olan askeri ve iktisadi gücümüzün yeterli ve caydırıcı olmamasıdır. NNATO ve Birleşmiş Milletler gücüne mukabil Müslüman aleminin de haksızlık ve zulümleri önlemeye yönelik askeri ve siyasi bir güç ve oluşumunun olması zaruridir. İslam barış gücü altında her Müslüman devlet askeri ve siyasi bir birlik kurmaları iktiza eder ki, bu da ancak

askeri bir güç ile mümkündür.

Manevi cihat asıldır ve süreklidir. Maddi cihat ise, arızalı durumlarda devreye giren geçici bir hâldir. Lakin maddi cihadın hükmü kalkmış, kılıcı kınına ebediyen girmiştir demek, hem akli hem de İslami olmaz. Üstad Hazretlerinin de böyle bir iddia ve sözü yoktur.